

รายงานผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง
การทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

เทศบาลตำบลอุบล
อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

บทนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงขอทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลอุบล จึงได้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อประเมินและมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตยังเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- ◆ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก
- ◆ Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่อง ตั้งแรก ตั้งข้อกังขาบ้างเรื่องที่นำสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- ◆ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ไม่ปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

◆ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

องค์ประกอบ/ปัจจัยที่ทำให้เกิดการทุจริต

ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตจะประกอบไปด้วย ๓ ปัจจัยหลัก ดังนี้

๑. Pressure /Incentive แรงกดดันหรือแรงจูงใจ ซึ่งอาจจะมาจากความยากจนความจำเป็นต้องใช้เงินการติดการพนัน การทำผลงานที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย หรืออาจเกิดจากความต้องการส่วนตัว อยากเลียนแบบคนอื่น

๒. Opportunity โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน

๓. Rationalization การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ หมายถึง จิตใต้สำนึกของคนรู้ว่า อะไรดี อะไรไม่ดีแต่เมื่อมีแรงกดดัน มีโอกาสที่จะทำทุจริต ก็จะหาเหตุผลสนับสนุนหลอกตัวเองหลอกผู้อื่นว่าไม่ผิด เช่น แค่มียืมชั่วคราวเดี๋ยวเอามาคืน เป็นต้น

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

คู่มือนี้จะแบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุมัติ ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑.	การระบุความเสี่ยง
๒	การประเมินสถานะความเสี่ยง
๓	การประเมินค่าความเสี่ยงรวม
๔	การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕	การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
๖	การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗	จัดทำระบบบริหารความเสี่ยง
๘	จัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙	การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง ขึ้นไปต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง ต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง ต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง ต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง ต่อปี

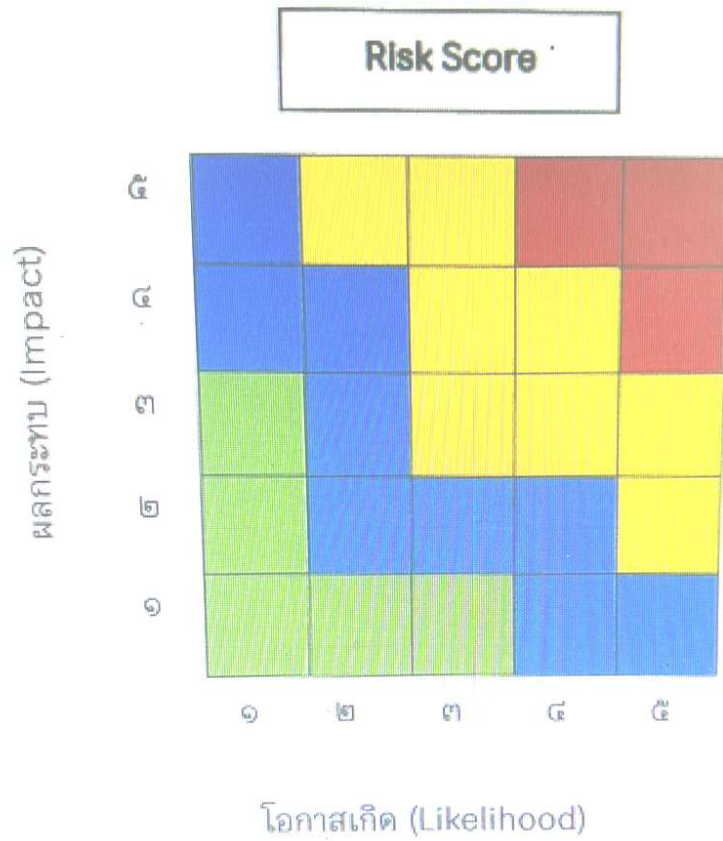
๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับสูงมาก
๔	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับสูง
๓	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับปานกลาง
๒	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับต่ำ
๑	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานรัฐระดับต่ำมาก

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risks) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจาก ผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส X ผลกระทบ) ซึ่งระดับความเสี่ยงมีความสำคัญเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
 สูงมาก	๒๐-๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที
 สูง	๙-๑๙	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
 ปานกลาง	๔-๘	ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
 ต่ำ	๑-๓	ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุม ความเสี่ยงไม่ต้องการจัดการเพิ่มเติม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลอุบล ได้ทำการคัดเลือกรับงานหรือกระบวนการงาน จากภารกิจ ในแต่ละประเภทที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต โดยค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Un known Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward Looking information)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต					
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score(LxI)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง	๑.๑ การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอนุมัติหรือยกเว้น กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัด จ้างภาครัฐซึ่งเอื้อประโยชน์ หรือทำให้เกิดโอกาสใน การ ทุจริตหรือ มีผลประโยชน์ทับซ้อน ๑.๒ มีการฮั้วประมูล/มีการสมยอมราคาซื้อสินค้าใน ราคาที่สูงเกินจริง ๑.๓ การจัดหาพัสดุโดยเลือกซื้อร้าน ที่ตนเองสนิทหรือ เป็นญาติอาจได้พัสดุที่มีคุณภาพต่ำกว่าราคาสูงกว่าความเป็น จริง ๑.๔ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใช้อำนาจและตำแหน่ง หน้าที่รับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือสินบน ไม่ว่าจะเป็ นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคาหรือสิ่งใดก็ตามใน ลักษณะเดียวกันที่จะส่งผลในการตัดสินใจดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่	๓	๓	๙ (สูง)
๒	การ บริหารงาน บุคคล	๒.๑ การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยไม่อ้างอิงผลการ ปฏิบัติงานจริง	๒	๓	๖ (ปาน กลาง)
๓	การควบคุม งานก่อสร้าง	๓.๑ ผู้ควบคุมงานก่อสร้างไม่ควบคุมงานและจัดทำ รายงานช่างไม่เป็นปัจจุบัน	๓	๓	๙ (สูง)
๔	การให้บริการ ประชาชน เรื่องการ พิจารณา อนุญาตของ หน่วยงาน	๔.๑ การพิจารณาอนุญาต ไม่มีเรื่องการพิจารณาอนุญาต หลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาของหน่วยงานที่ จะต้องให้บริการแล้วเสร็จ ให้ประชาชนผู้มารับบริการ ทราบ ๔.๒ เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนจากประชาชนในการ พิจารณาอนุญาต	๓	๓	๙ (สูง)

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงาน : เทศบาลตำบลอุบล

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ผลการดำเนินการ
๑	๑.๑ การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาอนุมัติหรือพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการยกเว้นกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเอื้อบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการกำหนดกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประโยชน์ หรือทำให้เกิดโอกาสในการทุจริตมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนแข่งขันอย่างเป็นธรรม คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้ ๑.๒ มีการฮั้วประมูล/มีการสมยอมราคาซื้องานเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้สินค้าในราคาที่สูงเกินจริง จ่ายเงินกำหนดการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทาง ๑.๓ การจัดหาพัสดุโดยเลือกซื้อร้าน ที่ตนเองอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการเปิดเผยโปร่งใสและสิทธิหรือเป็นญาติอาจได้พัสดุที่มีคุณภาพต่ำตรวจสอบได้ราคาสูงกว่าความเป็นจริงสร้างจิตสำนึกคุณธรรมจริยธรรมเจตจำนง	- พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการยกเว้นกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเอื้อบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการกำหนดกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประโยชน์ หรือทำให้เกิดโอกาสในการทุจริตมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและแข่งขันอย่างเป็นธรรม คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งานเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินกำหนดการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นการเปิดเผยโปร่งใสและตรวจสอบได้	- เทศบาลตำบลอุบล ได้ยึดถือและปฏิบัติตาม ตาม ระเบียบ กฎหมายต่างๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันการทุจริต - มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล เพื่อแสดงความโปร่งใสในการทำงาน ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในการทำงานของเทศบาล สามารถตรวจสอบได้ - เทศบาลมีช่องทางออนไลน์ที่ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล โดยที่ประชาชนไม่ต้องเดินทางเข้ามาที่สำนักงาน ทำให้สะดวกและประหยัดเวลา

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ผลการดำเนินการ
	๑.๔ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใช้อำนาจและสุจริต ระบบป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับตำแหน่งหน้าที่รับผลประโยชน์ต่าง ๆ หรือซ้อนสินบน ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคาหรือสิ่งใดก็ตามในลักษณะเดียวกันที่จะส่งผลในการตัดสินใจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่	- สร้างจิตสำนึกคุณธรรมจริยธรรมเจตจำนงสุจริต ระบบป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน	- เทศบาลมีการประกาศนโยบาย เจตจำนงที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ที่ไม่รับผลประโยชน์หรือสินบนใดๆ และมีมาตรการในการลงโทษ หากมีการพบการกระทำความผิด
๒	การบริหารงานบุคคล ๒.๑ การประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือน โดยไม่อ้างอิงผลการปฏิบัติงานจริง	- ส่งเสริมให้มีการธรรมาภิบาลและสร้างความตระหนักให้กับพนักงานเทศบาล และบุคลากรของ เทศบาลตำบลอุบล ให้มีคุณธรรมจริยธรรม กำหนดให้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินเงินเดือนแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประเมินเงินเดือนทั้งในฐานะผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน และสามารถนำความรู้ดังกล่าวในการตรวจสอบความโปร่งใสการประเมินเงินเดือนได้ ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดทำสรุปปัญหา มอบหมายงาน เพื่อใช้เป็นหลักฐานการมอบหมายงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาสร้างความโปร่งใสของการทำงาน	- เทศบาลมีกำหนดแนวทางและเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนที่ชัดเจน เพื่อเป็นมาตรฐานในการประเมิน

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ผลการดำเนินการ
๓	การควบคุมงานก่อสร้าง ๓.๑ ผู้ควบคุมงานก่อสร้างไม่ควบคุมงานและจัดทำรายงานช่างไม่เป็นปัจจุบัน	- ประชุมประจำเดือนเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และติดตามผลการปฏิบัติงานกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบ หนังสือ สั่งการที่เกี่ยวข้อง - กำชับให้ช่างผู้ควบคุมงาน จัดทำรายงานช่างให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ	- การติดตามงานต่างๆที่ได้เคยสั่งการ หรือ เคยประชุมไว้ โดยพบว่า ช่างผู้ควบคุมงานได้มีการจัดทำรายงานที่เป็นปัจจุบัน ทำให้งานดำเนินไปอย่างถูกต้อง
๔	การให้บริการประชาชน เรื่องการพิจารณาอนุญาตของหน่วยงาน ๔.๑ การพิจารณาอนุญาต ไม่มีหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาที่จะต้องให้บริการแล้วเสร็จ ให้ประชาชนผู้มารับบริการทราบ	- จัดทำคู่มือสำหรับประชาชน ในการอนุญาตในแต่ละเรื่อง เกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต เผยแพร่ให้ประชาชนเข้าใจ - จัดทำแผนผังแสดงขั้นตอนและระยะเวลาให้บริการอย่างชัดเจน - จัดทำประกาศ เรื่องมาตรการการป้องกันการรับสินบน NO Gift Policy - จัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน	- ประชาชนมีความเข้าใจในขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต - แต่ละงานมีการจัดทำขั้นตอนและระยะเวลา